

Pomhaj Bóh

Časopis ewangelskich Serbow

Budyšin, meja 1995
lětnik 44

5

Tute hrono čitajo, dyrbjach na čas přewrota myslić. Ludžo mějachu tehdom wšelake wočakowanja, ale so tež někotrehožkuli noweho bojachu.

Někotři křescenjo na přikład wočakowachu po přewroće poľne cyrkweje. Woni měnjachu, zo móže so tola nětko kóždy, bjeztoho zo by so za to křiwdžił, zaso k wěrje wuznać a zo budžeja to mnozy tež činić. Woni wočakowachu, zo wšitke jazyki nětko wuznaja, zo je Jezus Chrystus Knjez.

Druzy pak so toho runje bojachu. Woni so bojachu, zo stupi na městno socialistiskeje ideologije nětko křescanska a zo nastanje nětko wot tuteje noweje ideologije podobny čisć na čłowjekow kaž před tym wot socialistiskeje. Wosebje njewěrjacy se j mysłachu, zo dyrbi so nětko kóždy k wěrje wuznać.

Wočakowanja křescanow so njejsu spjelnili, a strach njewěrjacych njebě wopravnjeny. Je pak z tym wuprajnje našeho hrona wotbyte?

Bóh chce, zo bychy wšitcy wumóženi byli. A wumóženje trjeba kóždy z nas, njech je

Bože słowo za nas

Wšitke jazyki dyrbjaja wuznać, zo je Jezus Chrystus Knjez, k česći Boha Wótea (Fl. 2,11)

křescan abo nic. Kóždemu so tute wumóženje poskići, ale tutón poskitk ma so přiwać. To pak so stanje z wuznaćom ke Chrystusej. Bóh k tutomu wuznaću nikoho njenući. Čłowjek móže so swobodnje za wěru do Chrystusa abo přećiwonje rozsudzić. Naš rozsud pak změje sćěwki. Tohodla dyrbjaj kóždy sebi dokładnje přemyslić, kak so rozsudzi.

Čehodla pak so potom wjace za wěru njerodsudža? Měnju, zo ma to wšelake přičiny, kotrež so tu wšitke dokładnje wopisać njemóžeja. Chcu jenož na někotre přičiny pokazać.

Mi so zda, zo někotři tohodla do Boha njewěrja, dokelž docyła njewědža, što wěra do Boha poprawom rěka, abo zo maja wopačne předstajenja. Tak na přikład zrozumja pod „wěru“ něšto, štož so tajke być zda, bjeztoho zo by woprawdźitosć za tym tčała. A njebyjo nad nami

a njebjesa w křescanskim zmysle so druhy tež njerozeznawaja. Njeměnu, zo je to přeco wina tych, kiž tu rozdžela njewidža. Móžno, zo to na nas zaleži, dokelž njejsmy jasne dosć na rozdžěl pokazali.

Snadž zaleži to tež na nas a na našim zadźerženju, hdyž druzy puć ke Chrystusej njemakaja. Woni widža, zo njewotpowěduje husto naše žiwjenje našim słowam. Potom so praji, zo nimaja so ani křescenje po swojich zasadach a zo na wěrje potajkim ničo być njemóže. Na to ma so prajić, zo njeje ničo z nas bjez hrěcha. Wězo to wěmy, ale wuprajimy to tež? Wuznawamy so, zo njejsmy lěpši hač druzy, ale zo mamy so lěpje, dokelž znajemy toho, kiž nam naše hrěchi wodawa?

Druhy so mi tež zda, zo sami dosć derje njewěmy, što je Bóh na nas zložil. Potom wězo

njemóžemy to druhim připowědać. Zo bychmy sami w spóznaću wěry přiběrali, mamy Swjate pismo čitać. Tam so nam praji, kak Bóh k nam steji. Biblija nam praji, zo Bóh nas samych njewostaji, ale zo je wón w Jezusu Chrystusu sam k nam přišoł. Nic k někotrym wuzwolnym, ale k wšitkim čłowjekam. Wón tež njeje do našeho swěta přišoł, zo by nas chłostał, ale dokelž nas lubuje a chce nas wot našich hrěchow wumóžić. Jezus Chrystus je přišoł, zo by nas z Bohom wujednał a nam puć k Bohu runał. To, štož sym spytał tu z krótkimi słowami wuprajic, so w Swjatym pismje přeco zaso wuprajic.

A hdyž smy spózнали, kak jara nas Bóh lubuje, potom so tež k njemu wuznajemy. Wuznawamy so ke Chrystusej, kotryž je nam tutu lubosć wopokazał, a z tym tež k Bohu, kotryž je Jezusa Chrystusa posłał. Chcemy so k našemu Zbožničej Jezusej Chrystusej wuznać a jeho chwalić a česćić, kaž naše hrono praji. Móžno, zo potom tež druzy k wěrje přindu.

Albert

Cyrkej w Kózlach

Foto: A. W.

Podpriwilegowane?

Myslički k dnjej maćerjow

„Jako mać njejsy ničo. To sy w towaršnosći cyle deleka.“ Młoda mać, kotraž to praji, roni nimale sylzy. Wona chce rady mać być, ale čuje so njepřipóznata, haj samo wróćo stajena. Bych jej chcyła znapřećiwic, wězo z ludźimi, kotřiž přindu z telewiziju do našeje stwy, njemóžeš so ženje rozmołwjeć. Młode maćerje sedža w telewizijnym kole a wjetšina z nich skorži. A ja wo nich přemysluju, na čim drje to zaleži.

Bě čas, w kotrymž wobdawachu maćerstwo nimale z glorioznym błysćom, na džěci bohate maćerje mytowachu so z „maćernym křižom“. Kajka to přehnata wěc, a to hišće wot

stata, kotryž dokonješe miliony „njariskich“ džěci do smjerće posłać. Wyše toho tež ponižowace za wone žony, kotrež džěci njemějachu.

Potom slědowaše čas, w kotrymž bě mać jenož nahladna, hdyž zdobom w powołanju pilnosć pokazowaše. Štóž wosta swojich małych džěci dla doma, „njedžělaše“, ničo nječinjaše. To sedžeše kruće a sedži hišće kruće: Domjace džěto móžeš připódlu činić. Džěci kublać – to dže tež připódlu. Wyše toho móžeš to fachowym mocam přewostajic. A sćěwk toho běchu znate měnjenja: „Doma padnje mi wjerch na hłowu“ abo „Kónc tydzenja předewzammy sej něšto z džěćimi, ale hewak njemóžemy z nimi ničo započec“. Je to woprawdže tak? Je so na wobchadźenje z

Foto: A.

džěćimi zabyło? Móže so to scyła nawuknyć? Nětko budu staromódna! Što naše maćerje a wowki wšitko njenałozowachu, zo bychu so z nami zaběrali: při wulkim rjedzenju abo płokanju, na dołhej jězbje ze železnicu... A kajku namakam ja w modernej Ravensburgskej knize zaběru z džěćimi? Wjele z prjedawšeho časa, štož žony bjez pedagogických předznajomoscow jednorje činjachu, dokelž běše to trěbne.

Młode maćerje džensa: Wone sedza na př. na hrajkanišćach wulkoměstow a skorža mjez sobu. Njepřinđže da wot nihdže posyljenje? Jenož hrónčka wo staću při kachlach a zo nima muž džělo žony zańč. A tola móhli hižo někotre poražacu naladu na hrajkanišću změnić. Wěm, zo tajke něšto je: mjezsobna pomoc při wot hladanju džěć, zhromadne swjećenje džěćacych narodninow... scyła wjace wjesela rozšěrić. Při wšem: „towaršnostnje sy cyle deleka“. Čehodla da? Kwěćel na dnju maćerjow, maćerny križ, džen žonow, kulbanske a džěćace pjenjezy, centrumy za žony - wšomjenje abo bóle trěbne a derje mjenje-

ne, ale wone njenarunaja wěrne začuća maćerjow. (Lědma što mysli na dołholětnu wotwisnosć maćerjow z džěćimi, kotrež do šule chodža. Přistajene maćerje dyrbja w šulskich prózdninach wo dowol „prosyć“. W běhu wjele lět njepřinošuja tajke towaršnostne nuznosće runjewon k pozběhnjenju sebjewědomja.) Njedyrbjała so tola zaso maćerjam - hač přistajenym abo „jenož“ doma - wjace česćownosće wěnować?

Při wuchodžowanju ze swojej pěstowarniskej skupinu zetkach husto staršeho kolesowarja. Stajnje wón wobužnje morkotaše: „Džěći njesu za ničo wušne, mjerzaja jenož a plaća pjenjezy.“ Wón wupraji to, štož družu jenož mysla. A to je poražka za kóždeho, kotryž zaběra so z džěćimi, wosebje pak za maćerje. Potom rosće depresiwna nalada, začuća njeswobody a wróćostajenja nastawaja. Při tym móhlo tež hinak być: so njeměšće do jeje wěcow, ale přecelnje so posměwnyć) město złě a lózy hladać, hdyž ma na puću runje wobćežnosće ze swojimi džěćimi. Jednorje jónu rjec. „Wobdźiwam was!“ abo muž k swojej žonje: „Dziwam so twojej šćerpliwošći!“ To móhlo tak derje činić, pozběhnyć, pohonjować, by wjace bylo hač jenož kwěćel.

60 lět so pječa džen maćerjow swjeći, tak sym słyšała. Wěsće steji za tym myslička, přeco w službje stejace maćerje česćić, jich sebjezapřewacy wukon připóznać. Kwěćel we wšej česći, ale wón wostanje jenož wonkowne znamjo, hdyž jemu bytostne pobrachuje.

Elfriede Zimmermann

ju lubšo hač mje, dokelž sym hižo tak stara, a wona je tak młoda a rjana. Předewza sej, zo njebudže ženje z Milenku rěćeć. A bjeztoho zo by hišće jónu na nju pohladnyła, běžeše k swojemu košu, lehny so a wusny.

Přichodny džen woprawdže z Milenku njerěćeše a ju samo, dokelž sej wšitcy jenož z njej hrajkachu, šćipaše a za wopušćahaše. Tež přichodne dny so Minka runje tak zadžeržeše. A Milenka? Ta so njemóžeše wobarać a spyta přeco čeknyć. Jónu pak bě Minka samo tak lóza, zo schowa Milencynu wječer. Milenka pytaše a pytaše, ale dyrbješe skónčnje hlódna spać hić. A Mince to ani žel njebě, wona bě hižo nowe šibałstwo wulahnyla.

Srjedz nocy wotući Milenka wot kwićenja a mjawćenja. Zasporna knorčeše: „Měr! Ja chcu spać!“ Potom pak pytny, zo bě to Minka, kiž wołaše: „Pomhaj mi! Pomhaj mi!“ Minka spyta swoju prawu přědnju packu z někajkich myšacych paslow wuswobodzić. „Što chceš z paslemi?“ so Milenka zadziwa. „Nó haj... hmmm... chcych je

...nó haj... chcych z nimi myše popadnyć.“

„Woprawdže?“ „Haj, haj, woprawdže.“ „Ja pak tebi njewěrju.“ „Tak njewěr, ale wuswobodž mje z tutyh paslow“, wołaše Minka mjerzata. „Hakle hdyž mi přeradžiš, što sy z nimi chcyła.“ „Na derje. Chcych je před twój koš stajić, zo snano... nó haj... zo snano nutř stupiš.“ „Tajkale ty potajkim sy. A tebe dyrbju wuswobodzić? Ně!“

Minka žebřeše: „Pój, njebudž zła na mnje! Činju wšo, štož sej žadaš, jenož wuswobodž mje, to tak boli, aw, aw, aw.“

„Slubiš mi, zo mje ženje wjace šćipać a za wopušćahać njebudžeš...?“

„Haj, haj, haj. Slubju wšo. Jenož pomhaj mi, prošu!“ „Hmmm... Na derje.“

Hdyž bě Minka swobodna, šeptny cyle mjelčo: „Chcemoj přecelce być?“ Milenka hladaše cyle překwapjena a praješe runje tak mjelčo: „Rady.“

A wot toho dnja běštej nerozdžělnomej.

Madlenka Malinček

Wuměnjena, kotrež su ewangelizaciju ludnosće na Madagaskaru pospěšili

(Pokročowanje)

Kajka je džensniša realita, kajke su starosće w zwisku z ewangelizaciju?

Kaž sym to hižo w swojim nastawku zwuraznił, je někak počojka wobydlerstwa Madagaskara křesćanska. Křesćanstwo je mjeztym hižo 177 lět na Madagaskarje. Tuž móhlo so něchtó prašeć, čehodla tam poprawom njeje wjace křesćanow.

Z wulkeho mnóstwa přičin bych tu chcył tři mjenować:

1. Zakład křesćanskeje wěry jewi so w přenjež Božej kazni, kiž praji: Ty njeměš druhich bohow měć při mni.

Za jednorých, tradicionalnje zmyslených Madagaskarčanow pak je móžno, zo woni nimo wukonjenja tradicionalnych wobradow druhdy tež do cyrkwy chodža.

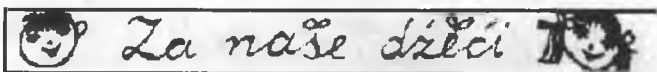
A zaso su druge swojby, kotrež zwjetša praktikuja křesćansku nabožinu, kiž pak su w tradicionalnje zmyslenej towaršnosći žiwe a kiž podleža

ewentalnje čišćej swojeje wokoliny, tak zo sotež na tradicionalnych wobradach wobdžěleja.

Problem z hladanišća křesćanstwa tuž je, zo so tajcy ludžo takrjec njemóža k čistym křesćanam lićić, ale cyrkwej jich tež njemóže wotpokazać.

2. Zwučenosće křesćanow, wosebje katolskich, kaž wužiwanje zwónčkow na kemšach a wužiwanje kadzidła, móža měć dwójny efekt za ewangelizaciju Madagaskarčanow - jedyn pozitivny a jedyn negatiwny: - Dokelž namakamy podobne wobrady w tradicionalnej nabožinje, zmóžnja so ludžom jednoriši přistup ke křesćanskej wěrje. To je wězo pozitivne.

- Na drugej stronje pak ludžo praja: Za čo trjebam nowu wěrju? Křesćenjo maja běleho europskeho Boha, čehodla bych ja hižo njedyrbjał swojemu boh u služić?

Minka a Milenka

Kočka Minka wotući hary dla, kotruž sej njemóžeše rozjasnić. Słyšeše, kak cyła swójba, pola kotrejež bydleše, „ah“ a „oh“ abo „njeje Milenka šikwana“ wołaše. Spyta zwěsćić, štož bě tuta „Milenka“, a to widžeše mału, rjanu bělu kočku. Nastrožana sej mysleše: „Što? Hišće jedna micka w našim domje? A tajka rjana? Wšě změja

Foto: A.

3. K dalším problemam, kiž so tež druhdže na swěće, ma so ličićo, zo je přemało wukubłanych teologow a zo ma jedyn farar přewulki teritorij na starosci. Njehladajo na to, zo maja fararjow powšitkownje wulku nahladanosć w towaršnosći, njemōža woni swoje džěto tak wukonjeć, kaž by trjeba było, dokelž faluja financelne srěd-

ki. Tež slabje wuwita infrastruktura kraja ewangelizaciju jara počězuje.

Na kóncu bych prajił:

Křesćanstwo je drje bjez namocy na Madagaskar přišło, wone pak so njeje wšudže přesadziło. Na někotre přičiny sym tu pokazał.

Andriantsoavina

Farar Feustel so na wuměnk podał

W bohatej ličbje bě so nje-dželu judika 2.4. Minakałska wosada w swojim Božim domje zhmoadziła, zo by so rozžohnowała ze swojim dołholětnym dušepastyrjom fararjom Feustelom. Na swjatočnej Božej službje běchu dale přítomni serbski superintendent n.w. G. Wirth, něhdyši Njeswačanski farar Blumenstein a susodny farar Nowak z Chwaćic. Duchownu wyšnosć zastupowaše Budyski superintendent Papei.

Swoje wotchadne předowanje zložil farar Feustel na tekst ze scenja swj. Jana w 11. stawje. Předar wopomni při tym žiwjenje ludnosće za čas Jezusa a přirunowaše je na wšelake wašnje z džensnišim položěnjom křesćanow. Tehdy kaž džensa běchu ludžo, kiž jeho wučbu přiwrachu, a tajcy, kiž ju wotpokazachu. Wón pak je njehladajo na to swój wot Wótca postajeny hórki puć k wumóženju čłowjestwa šoł. Tak maju křesćenjo džensa w jeho słowje a woporu swoju duchownu domiznu. Přitomne paćerske džěci pak wosebje namołwi, po tajkim přikładze swěru k swojemu slubej stać,

kiž přichodnu nje-dželu palmarum wotpožoza. Njeh su jim přednjese 10 Božich kazni směr a pućnik k tomu.

Superintendent Papei postrowi zhmoadženu wosadu z tydženskim hronom: Čłowski syn njeje přišoł, zo by sebi dał služic, ale zo by wón služil a swoje žiwjenje dał k wumóženju jich wjele. W dalšich słowach wuzběhny wosebje wulku swěru, z kotrejž je wotchadźacy předar z lěta 1958 swojej wosadze nje-přestawajcy služil. Njehladajo swojeje chorosće je z Božej pomocu Serbam a Němcam z wulkej prócu spytał Boži ewangelij zblížic. Při tajkej woporniwej službje měješe w swojej mandželskej wosebitu zepěru. Woběmaj wudželi na to Bože požohnowanje do dalšeho žiwjenja a wupraji jimaj džak krajnjeje cyrkweje a wosady. Serbja Rakečanskeje a Njeswačanskeje wosady pak su wotchadźacemu fararjej jako rodženemu Němcej wosebje džakowni za wšě přidatne služby w serbskej maćernej řeči, kiž je stajnje zwólniwe přewzał.

Swjatočnej Božej službje přizamkny so hodžina zetkanja we wjesnej kulturnej rumnosći. Hač do znowawobsadženja farskeho městna přewozmu wokolni duchowni wosadne nawdki.

Grofa

Nalětnje schadźowanje krajnjeje synody w Drježdžanach

Dotal je so kóžda nalětnja synoda z aktualnej temu zaběrała. Před lětom rěkaše wona „Młodžina w našej cyrkwi“. Na lětušej nalětnjej synodze, kotraž wotměwaše so wot 31. měrca do 3. apryla, diskutowaše a přemyslowaše so wo „Zhromadnosći žonow a mužow w našej cyrkwi“.

Zawodnje přednošowaše

Frank Crüsemann, profesor za Stary zakon při Cyrkwinkej wysokej šuli Bethel. Wón zwurazni, zo so ani w Starym ani w Nowym zakonju na runoprawosći mužow a žonow njedwěluje. Žony a mužojo předstajaja so jako Bože podoby. We wjele tekstach Noweho zakonja so rozprawja, zo džělach žony a mužojo runoprawni we wosa-

dže a w misionstwjje. Někotre bibliske wuprajenja pak su tež wuraznje nje-přečelske přečiwo žonam. Bibliju su mužojo we wšelakorych časowych wotstawkach pisali, a swět bě tehdom synlje patriarchalisce postajeny.

W džělowych skupinach z hosćimi z wosadow so zwurazni, zo je za wosadu bohatstwo, hdyž zasadzeja so žony a mužojo zhmoadnje za wosadu a za připowědanje. Zo njejsu žony w cyrkwinšich předstějicerstwach a w synodach w samsnej ličbje kaž mužojo zastupjene, wobhladuje drje so w zwisku z džěćimi a ze swójbu, ale nic jako wrócostajenje žonskeho splaha. Wšě cyrkwinške zastupjerstwa přeja sej wjetšu ličbu žonow w swojej srjedźiznje, hač pak mōžeja žony wjace džěta přewzac, je přeco wosobinski rozsud. Zakład wšeje diskusije bě słowo „zhromadnosć“ žonow a mužow. Wo tak mjenowanej „feministiskej teologii“ so njerěčeše.

Rozprawu Diakoniskeho skutka přednjese posledni króć wyši cyrkwinški radžicel Merchel, kotryž bě wot 1976 direktor tutoho skutka a z tutym zastojnstwom tež sobustaw synody. Jeho skutkowanje za diakoniju w našej krajnej cyrkwi so hódnočeše. Z wjele dobrymi přećemi rozžohnowa so synoda z nim, kiž woteńdže na zastuženy wotpočink. Naslědnik pak njeje so hišće namakał. Njeje lochki nadawk a njebudže to tež, nawjedować wulkozawod z 10 000 sobudžětaćerjemi. K tomu słuša wjele organizaciskeje wobdarjenosće. Tež integracija sobudžětaćerjow, kotřiž nje-přistušeja žanej cyrkwi (16-70 %), w najwšelakorišich zarjadnistwach diakonije je nadawk, kotryž žada sej čas a sčerpnosć. Při tym dyrbi diakonija jako skutk cyrkwe spōznać być.

Džěto Diakoniskeho skutka rozrjadowaše so 1994 do slědowacych wobwodow:

- 210 poradźowarnjow
- 117 pěstowarnjow
- 85 socialnych stacijow
- 39 džěłarnjow za zbrašenych
- 32 bydlenskich domow za duchownje zbrašenych
- 9 pomocnych šulow za duchownje zbrašene džěci

22 stacijow za džěćacu a młodžinsku pomoc

72 starownjow a hladarnjow

11 chorownjow.

Z tutoho naličenja spōznaje so wulkosć nadawka, kotryž ma diakonija w službje za słabych našeje towaršnosće spjelnic.

Při dalšich wuradźowanjach jednaše so wo strukturnych prašenjach. Z nimi bě so wuběrk synody zaběrała a přednjese namjety, kotrež so tež w zasadze schwalichu.

1. Wšitke cyrkwinške etaty maja so w přichodnych pjec lětach wo 15 % skrótšic. Personalne kóšty wo 10 %.

2. „Čestnohamtscy“ maja so sylnišo do džěla zaprijec a přewzac poslužby.

3. Zarjadnistwo ma so přez poslužbowe zarjadnistwa redukować. Přeprowować maja so kubłanišća na wučěženje a rentabilnosć.

4. Twarjenja, kotrež cyrkej za swoje zaměry wužiwać njemōže, maja so wotnajeć abo předać mōc.

Dalša próstwa předwidzi, pastoralny koleg w Krummenhennersdorfje zawrěć a jón we wulkim klósterskim dworje St. Afra w Mišnje zaměstnic, hdžež ma nětk hižo Ewangelska akademija swoje sydło.

Slědowace cyrkwinške zakonje so wobzamknychu:

- cyrkwinški zakon k zastaranju fararjow a cyrkwinškich zastojnikow na wotpočinku
- cyrkwinški zakon k hladanskemu zawěšenju fararjow, wikarow a cyrkwinškich zastojnikow
- cyrkwinški zakon wo cyrkwinškim załožbowym dohledze
- cyrkwinški zakon wo cyrkwinškim zličbowansko-pruwowanskim zarjadnistwjje.

Dwaj cyrkwinškej zakonjej, kotrejž wobsahowaše mjzowe prašenja, přepokazaše so na krajnocyrcwinški zarjad wróco.

Na kóncu synodalneho schadźowanja rozžohnowachmy so z dołholětnym synodalnym a něćišim wyšim krajnocyrcwinškim radžicelom Fritsom, kotryž poda so na wotpočink. My Serbja znajemy jeho jako zastupnika krajnocyrcwinškeho zarjada na našich cyrkwinškich dnjach. **Latka**

Ty njesměš morić

W tutych dnjach spominamy na kónc 2. swětoweje wójny. Młódsi z nas ju dožiwiłi njejsu, Bohu džakowano. Starši z nas dopominaja so z hrózbju na wony čas, hdyž wučahnychu mužojo – nanojo, bratřa, přiwuzni a znaći – do cuzych krajow, zo bychu podćisnyli druhe ludy a kraje za wjednika, za lud a za wótčinu. (Němsce klinči tute hesło rjejšo: Für Führer, Volk und Vaterland.) Wjednik rěkaše Hitler, lud woznamjenješe němski a wótčina bě Němska. A potom započachu dochadźec powěsće, zo je muž padnył, zranjeny, zbrašeny čas žiwjenja, zhubjeny, štož rěkaše, zo so njewě, hdže je wostał: Snadž je w jatbje, snadž mortwy.

A kelko sylzow so we wonym času přeliwaše, kelko załosćenjow k njebjesam stupaše. Tole njeměli zabyc. Němscy wojacy wobsadźichu nimale cyłu Europu, wojowachu samo w Africe, měrjachu so na Azisku. A wójna skónči so tam, hdžež bě so započala, hdžež bě so přihotowała: w Berlinje.

Tehdom so husto praješe, zo su wójny a jich scěwki Boža wola abo Bože chłostanje. Mi njezda so to prawe, přetož njejsym dotal w Swjatym pismje něšto tajke wobkrućene nadešla. Skerje zda so mi prawiše, při posudžowanju wójnow wuchadźec z pjateje Božeje kaznje, kotraž rěka: Ty njesměš morić, a ze slědowacych kaznjow. Z wójnami so ničo na swěće njerozrisa, wone su helške, wot čerta, přinjesu na čłowjekow bėdu a hubjenstwo.

Njedawno čitach, zo wobhladaje něhdyši ameriski zakitowanski minister vietnamsku wójnu džens jako njetrjebawšu, zo su USA wliw komunistiskeho Vietnama na Indonezi-

sku nadhódnočili. Kak jednorje so tajke něšto džens zwěsći hladajo na čerpjenje vietnamskeho luda tehdom a hišće džens.

Abo kajke stejišćo móhli k wójnje w Južnosłowjanskej zabrać? Ludžo so morja, tradaja hlód a nuzu. Woni pak njetradaja na njedostatk brónjow a municije. Zwotkel tute brónje maja? Štó ma zajim na tutej wójnje? Na tutej prašeni ničo njewotmołwi, a či, kotřiž to móhli, mjelča abo so jasnje njewupraja. Mi njecha do rozuma, zo ludžo, kotřiž lětstotki samsnu rěč rěča a su zhromadnje žiwi, so nadobo wjace njeznjesu, so hidža a mjez sobu so morja, wurubja a wumocuja.

Dokelž so mi zda, zo čerpi nětčiši lětstotk ze wšěch lětstotkow najbóle pod wójnami z hoberskimi rozměrami, chcu hišće pokazać na jednu wójnu w našim wěku, kotraž njeje jara krawna była, kotraž pak je něhdže štyrceći lět trała: na zymnu wójnu mjez zapadom a wuchodom. Wona je ludy šćepiła a wjele brónjow, najhróznije w swětowych stawiznach, spłodžiła. Kelko njetrjebawšeho džěla a kelko njetrjebawšich pjenjez je so do nich stykało. A džens so pokazuje, zo su wujednanja móžne, kak dołho pak budžeja trać?

Mi njeje někajki leksikon wójnow abo wojerstwa znaty. Móžu pak sej předstajić, zo njebychmy my Serbja ról w nim hrali. Serbja jako lud njejsu ženje wójnu wjedli, chibazo so zakitowachu, hdyž jich Frankojo před tysac lětami nadpadnychu. Serbja njemějachu ženje swoje wójsko a swojich generalow a dyrbjachu přeco pod cuzym rozkazom za cuze zajimy wojować. A snano sym ja runje z tuteje přičiny tež trochu horda na swój lud.

Křescanska wěra je wěra lubosće. Wjele wjace rěči so w Swjatym pismje wo lubosći hać wo wójnje. „Ty dyrbiš swojeho blišeho lubować kaž sebje samoho“ (3. Mój. 19,18, Mat. 19,19), „Ja pak wam praju: Lubujće swojich njeprěcelow, žohnujće tych, kiž was pokleja; činće dobrotu tym, kiž was hidža; prošće za tych, kiž was škodža a was přescěhuja“ (Mat. 5,44). Su pak křescenjo lěpši hać druhowěriwi? Njeh sej koždy sam na to wotmołwi.

K. Malinkowa

Powěsć

BUDYŠIN. Njedzelu, 28. meje, w 9.00 hodź. rozžohnuje so farar Wolfgang Duntsch wot Michałskeje wosady. Po tym

zo je swoje 65. narodniny swjećił, poda so na wotpočink. Wón přińdže w léce 1960 jako wikar do Michałskeje wosady a wosta tu hać do džensnišeho. Přejemy jemu strowy a žohnowany wuměnk.

Přeprašujemy

07.05. – 3. njedzela po jutrach

- 10.00 hodź.** kemše z Božim wotkazanjom w Budyšinje w Michałskej (sup. Albert)
w samsnym času Boža služba za džěci
13.30 hodź. kemše w Budestecach (sup. Albert)

14.05. – 4. njedzela po jutrach

- 11.45 hodź.** nutrnosć w rozhłosu (sup. Albert)
13.00 hodź. kemše w Kózlach (sup. Albert)
14.00 hodź. kemše we Wojerecach (farar Malink)

17.05. – srjeda

- 15.00 hodź.** wosadne popołdno we Wochozach (sup. Albert)

20.05. – sobota

- 17.00 hodź.** wosadne popołdno w Bukecach (sup. Albert)

25.05. – Bože stpiće

- 11.45 hodź.** nutrnosć w rozhłosu (sup. na w. Wirth)

27.05. – sobota

- 14.00 hodź.** wosadne popołdno we Łupoji (sup. Albert)

28.05. – 6. njedzela po jutrach

- 8.30 hodź.** kemše z Božim wotkazanjom w Poršicach (farar Malink)
11.45 hodź. nutrnosć w rozhłosu (farar Malink)

04.06. – 1. dzeń swjatkow

- 10.30 hodź.** kemše w Budyšinje w Michałskej (farar Albert)
w samsnym času Boža služba za džěci
13.30 hodź. kemše z Božim wotkazanjom w Budestecach (sup. Albert)

05.06. – 2. dzeń swjatkow

- 8.30 hodź.** kemše z Božim wotkazanjom w Barće (sup. Albert)
10.00 hodź. kemše z Božim wotkazanjom w Hrodzišću (sup. Albert)

Pomhaj Bóh, časopis ewangeliskich Serbow. Rjaduje Serbska přédarska konferenca. – Ludowe nakładnistwo Domowina tzwr, Sukelnska 27, 02625 Budyšin. Redaktor a skazanki: sup. Siegfried Albert, Serbski kěrchow, 02625 Budyšin, tel. 4 22 01. – Sadžba: Serbske Nowiny Budyšin, čišć: Serbska čišćernja tzwr w Budyšinje. – Wuchadža jónkróć za měsac. Přinoški a dary na konto: Sorbische evangelische Superintendentur Bautzen, Nr. 30 000 110, Kreissparkasse Bautzen, BLZ 850 549 62